

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci

žalobce: **G. G.**
nar. X., státní příslušnost X.
t. č. pobytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, odbor azylové a migrační politiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 3. 2020, č. j. OAM-48/ZA-ZA12-ZA22-2020

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 3. 2020, č. j. OAM-48/ZA-ZA12-ZA22-2020 („rozhodnutí žalovaného“), zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. Shledal ji zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu

(„zákon o azylu“). Gruzie, odkud žalobce pochází, je totiž na seznamu bezpečných zemí původu.

2. Žalobce namítá, že domněnka o označení určité země původu jako bezpečné je vyvratitelná. Žalovaný musí v každém jednotlivém případě zkoumat, zda lze ve vztahu k dotyčnému žadateli danou zemi považovat za bezpečnou. V případě žalobce tomu tak není. Žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí. Obstaral si pouze jedinou zcela obecnou zprávu, která nemá vazbu na žalobcovy individuální důvody žádosti o mezinárodní ochranu. Ačkoliv v případě žadatelů pocházejících z bezpečné země původu leží větší část důkazního břemene na nich, žalovaný nemůže zcela rezignovat na shromáždění přesných a aktuálních informací o zemi původu.
3. Žalobce dodává, že svou část důkazního břemene unesl. Žalovanému poskytl věrohodnou výpověď a uvedl relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Podle žalovaného měl žalobce možnost vyhledat ochranu v zemi původu. V rozhodnutí žalovaného však chybí skutkové závěry k otázce, zda by se právům žalobce mohlo dostat efektivní ochrany ze strany příslušných státních orgánů. Žalobce odkázal na judikaturu, ze které vyplývá, že v určitých případech nelze po žadateli požadovat, aby se nejdříve pokusil o ochranu v zemi původu (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009-51, a ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 Azs 146/2006-100). Při hodnocení dostupnosti vnitřní ochrany pak nestačí shromáždění informací o právním systému nebo struktuře veřejné moci v konkrétní zemi bez souvisejících informací o účinnosti záruk zákonnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007-129). Žalovaný se podle žalobce nezabýval tím, nakolik jsou v gruzínské praxi účinné nástroje právní ochrany.
4. Žalobce závěrem upozorňuje, že při posuzování selhání vnitrostátní ochrany je potřeba rozlišovat situace, ve kterých je původcem pronásledování či vážné újmy stát, a ve kterých se naopak jedná o soukromé osoby (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS). Žalobce ve správním řízení navíc mluvil o problémech s policií, nikoliv s nestátními subjekty. Proto nerozumí poukazu žalovaného na nutnost využít vnitřní ochranu.

II. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný považuje žalobní námitky za nedůvodné. Gruzie (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie) je na seznamu bezpečných zemí původu (§ 2 odst. 7 vyhlášky č. 328/2015 Sb.). Žalobce neuvedl jedinou skutečnost, ze které by bylo možné vyvodit, že mu v Gruzii hrozí azylově relevantní nebezpečí. Žalovaný se ani neobrátil na orgány, které mu mohly poskytnout ochranu proti jeho obavám z porušení jeho práv. Nelze tedy s jistotou tvrdit, že by mu ochrana neposkytnuly. Pokud by tyto instituce nebyly schopné nebo ochotné žalobci odpovídající pomoc poskytnout, tuto skutečnost by bylo možné považovat za azylově relevantní. Pokud žalobce namítá, že žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí, měl možnost navrhnout jejich doplnění a popřípadě uvést nové informace. Do protokolu o seznámení s podklady uvedl, že se s nimi seznámil, k jejich obsahu se ovšem nevyjádřil a ani nenavrhoval jejich doplnění. Žalovaný proto trvá na správnosti svého rozhodnutí a nedůvodnosti žaloby. Navrhl její zamítnutí.

III. Obsah rozhodnutí žalovaného

6. Z napadeného rozhodnutí, které rekapituluje obsah spisu, mj. vyplývá, že žalobce jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že z Gruzie odjel, protože on i jeho bratranec měli problémy s klukem, jehož otec byl vysoce postavený u policie. Z toho důvodu měl problémy s policií. Vyhrožovali mu, že mu podstrčí drogy nebo zbraň a následně ho uvězní. S vyhrožováním se setkal celkem třikrát, naposledy jej policie obtěžovala v listopadu 2019. Na uvedené jednání policie si nikdy u příslušných orgánů nestěžoval, nechtěl, aby se jeho situace zhoršila. Neměl totiž o ničem důkazy, policie mu vyhrožovala jen ústně. Žalobce poté výslovně uvedl, že nemá konkrétní problém se státními či bezpečnostními orgány Gruzie a nečelil ve vlasti trestnímu stíhání. Jiné důvody žádosti o mezinárodní ochranu popřel. Důvodem podání žádosti tedy bylo vyhrožování policií a následná obava z uvěznění.
7. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení zprávy o zemi původu, konkrétně materiál „*Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu*“ z dubna 2019. Podle ní v Gruzii obecně nedochází k porušování základních práv a svobod. Centrální vláda má pod kontrolou separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie. V Gruzii nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Gruzie v rámci procesu vízové liberalizace s EU přijala řadu reforem v oblasti politických a občanských práv, byť některá ze základních práv úřady nezaručují dostatečně či rovnoměrně (dochází např. k porušování soudní nestrannosti či porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám). Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám. Gruzínští občané mohou podávat stížnosti ke státnímu zastupitelství. Případným zneužitím pravomoci státních úřadů se rovněž zabývá ombudsman a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případech porušení práv jednotlivců.
8. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobce, že v jeho případě lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu. Žalobce se ohledně obtěžování policií, které popisoval ve správním řízení, na nikoho neobrátil s žádostí o pomoc a ani si na uvedené jednání nikde nestěžoval. Přitom z materiálu hodnotícího bezpečnost Gruzie jako země původu plyne, že Gruzínci mohou využít řady právních prostředků na ochranu svých práv včetně podání stížnosti ke státnímu zastupitelství. Případným zneužitím pravomocí se zabývá ombudsman a řada nevládních organizací. Žalobce ovšem rezignoval na pomoc příslušných orgánů. Nelze proto uzavřít, že by mu gruzínské orgány odmítly poskytnout ochranu, nebo že by stát nebyl schopen či ochoten žalobci poskytnout pomoc. Žalovaný proto odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003-13, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že pokud „*stěžovatel neučinil žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně*“. Žalovaný proto shledal naplnění podmínek pro použití § 16 odst. 2 zákona o azylu a zamítl žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou.

IV. Posouzení věci krajským soudem

a. Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

9. Žalobu podala oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání. Vyzval účastníky k řízení, zda s takovým postupem souhlasí. Žalovaný souhlasil. Žalobce se ve stanovené lhůtě k této výzvě nevyjádřili, proto se má za to, že s rozhodnutím o věci samé bez jednání souhlasí. Krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (podle § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“).

11. Žaloba **není důvodná.**

b. Relevantní právní úprava

12. Jádrem sporu je otázka použití § 16 odst. 2 zákona o azylu, tedy zamítnutí žádosti pro zjevnou nedůvodnost bez plného meritorního přezkumu žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Otázkou, kterou musí soud posoudit, je zda žalovaný postupoval správně, pokud v případě žalobce považoval Gruzii za bezpečnou zemi původu.
13. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde:
- a) obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,
 - b) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,
 - c) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a
 - d) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
14. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení

mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2, rovněž **se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.** Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.

15. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je procedurální směrnice. Ta v bodu 40 preambule uvádí, že pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, **měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.** Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. Česká republika zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 7 tohoto ustanovení **Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Gruzii, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.** Zařazení Gruzie na tento seznam znamená, že Gruzie (s příslušným teritoriálním omezením) splňuje výše uvedené podmínky pro označení země za bezpečnou podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, který vychází z procedurální směrnice. Žalovaný tedy nemá povinnost tyto podmínky zkoumat jednotlivě ve vztahu ke každé žádosti o mezinárodní ochranu.
16. Z uvedeného vyplývá, že pokud žadatel pochází z bezpečné země původu – což je i případ žalobce, který nepochází z Abcházie nebo Jižní Osetie - předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. **Každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla.** Žadatel tedy musí prokázat, že právě jemu „*hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Aby žadatel toto důkazní břemeno unesl, **musí nejenom tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.**

c. Věcné vypořádání žalobních námitek

17. Žalobce prvně namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě aplikace institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o

udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu „*Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu*“, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobce předložil důkazy, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil.

18. Stěžejní žalobní námitkou je nedostatečné posouzení možnosti vnitřní ochrany. Žalobce v řízení uvedl, že měl v zemi původu problémy s policií. Proti jejímu tvrzenému jednání se však nijak nebránil a na nikoho se neobrátil. Krajský soud nicméně souhlasí s žalovaným, že žalobce neprokázal, že by v jeho konkrétním případě nebyly k dispozici prostředky vnitrostátní ochrany. Judikatura, kterou žalobce cituje, není v této věci přílehavá. Vztahuje se na případy, ve kterých pronásledování či vážná újma hrozily ze strany státu, který nebyl bezpečnou zemí původu. Na tuto věc už přílehavě naopak dopadá jiná judikatura, ve které Nejvyšší správní soud ustáleně judikuje: *„Je-li zřejmé, že se jedná o bezpečnou zemi původu, v níž je z hlediska standardů předpokládaných zákonem o azylu zabezpečena řádná a fungující ochrana občanů před nežádoucími ingerencemi státu do jejich základních práv a svobod, pak lze důvodně předpokládat, že v takové zemi sice může docházet k jednotlivým excesům, nicméně lze se prostřednictvím správních, soudních či jiných orgánů domáhat nápravy proti nezákonnému zásahu“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Azs 195/2006-149, důraz doplnil krajský soud).
19. Možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu. To znamená, že již označením Gruzie jako bezpečné země původu se vytváří domněnka, že možnost využití vnitrostátních prostředků ochrany existuje. Žalobce ovšem této možnosti nijak nevyužil. Uvedenou domněnku se žalobci tedy nepodařilo vyvrátit. Krajský soud se z toho důvodu ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, který se opírá o nevyvrácenou domněnku, že Gruzie je bezpečnou zemí původu. Nedůvodnou je proto i žalobcova žaloba proti rozhodnutí žalovaného.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

36. Krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s., protože žalobní body jsou nedůvodné a krajský soud nezjistil žádnou vadu, k níž by musel přihlédnout i bez námítky.
37. O nákladech řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 4. listopadu 2020

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.